

TABEL CENTRALIZATOR ÎNTREBĂRI / RĂSPUNSURI GHID PRIORITATEA 6/ACȚIUNEA 6.4, CONSULTARE PUBLICĂ

Prioritatea 6: O regiune educată

OS 4.2 - Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Acțiunea 6.4 Dezvoltarea rețelei de școli verzi

NR. CRT.	ÎNTREBARE / OBSERVAȚIE	RĂSPUNS/ACȚIUNE
1	<p>Grila de evaluare tehnico-financiară</p> <p>Punctarea procentului de cofinanțare</p> <p>Justificare Având în vedere faptul că bugetul alocat este unul restrâns, vă propunem introducerea unui capitol care să puncteze procentul de cofinanțare. Proiectele cu cofinanțare mai mare reduc presiunea asupra bugetului public și permit finanțarea unui număr mai mare de inițiative. Cofinanțarea crescută contribuie la reducerea riscurilor financiare și operaționale în implementarea proiectelor, aceasta ar reflecta angajamentul real al solicitanților și ar reduce riscurile de implementare. Pentru a evita dezavantajarea solicitanților cu resurse limitate, se recomandă plafonarea punctajului și menținerea unei ponderi moderate a acestui criteriu în scorul total.</p>	<p>Ratele de cofinanțare prevăzute la nivelul priorităților din PR Centru au fost stabilite la nivelul Programului și sunt detaliate în Capitolul 3 – Planul de finanțare. Versiunea aprobată de program este disponibilă accesând https://www.regiocentru.ro/programul-regiunea-centru-2021-2027/</p> <p>Precizăm faptul că Acțiunea 6.4 Dezvoltarea rețelei de școli verzi este implementată în cadrul Priorității 6, prin Obiectivul Specific 4.2 – „<i>Îmbunătățirea accesului la servicii favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)</i>”. Abordarea propusă în cadrul acestui OS are în vedere sprijinirea proiectelor care vizează unități de învățământ public și care contribuie la îmbunătățirea accesului la servicii educaționale de calitate. Investițiile finanțate au caracter de interes public, contribuind atât la creșterea calității infrastructurii educaționale, cât și la atingerea obiectivelor de incluziune socială și dezvoltare regională.</p> <p>Deși o creștere a ratei de cofinanțare din partea solicitanților ar putea genera o implicare financiară suplimentară a beneficiarilor, aceasta poate avea și efecte restrictive asupra accesării finanțării, în special pentru UAT cu resurse financiare limitate. În consecință, o astfel de măsură ar putea reduce numărul proiectelor implementate și ar putea limita atingerea obiectivelor PR Centru și ale OS 4.2.</p> <p>Menținerea nivelului actual al cofinanțării contribuie la asigurarea egalității de șanse între unitățile administrativ-teritoriale, evită accentuarea disparităților teritoriale și permite direcționarea resurselor locale către susținerea activităților educaționale și a serviciilor publice de educație, facilitând astfel atingerea rezultatelor și indicatorilor asumați prin program.</p> <p>Propunerea nu se acceptă.</p>
2	<p>Grila de evaluare tehnico-financiară</p> <p>Eliminarea punctajului pentru ponderea elevilor unității de învățământ care provin din grupuri defavorizate, acesta fiind unul discriminatoriu.</p> <p>Justificare Punctarea criteriilor sociale și a ponderii persoanelor defavorizate nu este concludentă mai ales în cadrul unui apel dedicat construirii de noi unități de învățământ. Obiectivul principal al acestui tip de investiții este corectarea deficitului de capacitate, determinat de dinamica populației școlare și gradul de supraaglomerare. Introducerea unui criteriu social poate conduce la o alocare ineficientă a fondurilor și la apariția unei inechități inverse, dezavantajând zonele cu creștere demografică accelerată, unde nevoia de infrastructură este critică. În plus, există riscul finanțării unor investiții în zone cu cerere redusă, ceea ce ar afecta sustenabilitatea acestora. Se recomandă utilizarea unor indicatori obiectivi, precum evoluția populației școlare și gradul de ocupare a unităților existente, iar dimensiunea socială să fie abordată prin instrumente dedicate incluziunii educaționale.</p>	<p>Acțiunea 6.4 este construită în conformitate cu abordarea propusă în Prioritatea 6 a Programului Regiunea Centru și este implementată în cadrul OS 4.2 – „<i>Îmbunătățirea accesului la servicii de educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții, favorabile incluziunii și de calitate, prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)</i>”.</p> <p>Criteriul referitor la grupurile defavorizate reflectă prioritățile stabilite prin Programul aprobat, fiind punctate suplimentar acele proiecte care includ măsuri peste minimul prevăzut de legislație.</p> <p>Conform Programului aprobat, în ghidurile aferente apelurilor de proiecte se va asigura tratarea corespunzătoare, de către beneficiarii proiectelor, a aspectelor privind prevenirea și eliminarea segregării școlare. Astfel, implementarea investițiilor este condiționată de realizarea unei autoevaluări a situației segregării școlare la nivelul unității de învățământ, însoțită, după caz, de un plan de acțiune, precum și de măsuri de remediere propuse spre finanțare prin proiect, în limita flexibilității prevăzute de program.</p> <p>De asemenea, Programul are în vedere necesitatea eliminării inegalităților și promovarea egalității între femei și bărbați, precum și combaterea discriminării pe bază de sex, rasă sau origine etnică, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală. În scopul respectării condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD a ONU), intervențiile sprijinite trebuie să aibă în vedere principiile și domeniile prioritare promovate prin Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027. Programul va urmări ca rezultatele proiectelor să permită persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare.</p> <p>Propunerea nu poate fi acceptată.</p>

3

Propunere de modificare a valorii maxime eligibile a proiectelor finanțabile în cadrul Acțiunii 6.4 „Dezvoltarea rețelei de școli verzi”

Solicităm revizuirea prevederilor privind valoarea maximă eligibilă a proiectelor, astfel încât aceasta să permită finanțarea integrală a investițiilor preluate din cadrul apelului PNRR/2023/C15/MEDU/I10 „Construirea și dezvoltarea unei rețele-pilot de școli verzi”, pentru proiectele ale căror contracte PNRR au încetat fără finalizarea investițiilor.

1. Contextul proiectului

Un UAT a depus și contractat în cadrul PNRR proiectul „CONSTRUIRE ȘCOALĂ VERDE – NIVEL GIMNAZIAL – ...” . Conform formularului de depunere PNRR, valoarea totală a proiectului a fost de 36.974.144 lei, cu un TVA de 19%.

Investiția vizează construirea unei unități de învățământ gimnazial de tip „școală verde”, în conformitate cu obiectivele asumate prin PNRR și ulterior preluate de apelul aflat în consultare publică în cadrul PR Centru.

2. Necesitatea modificării valorii maxime eligibile

Conform prevederilor Ghidului aflat în consultare publică, apelul 6.4 are ca scop explicit finanțarea proiectelor de școli verzi contractate anterior prin PNRR și nefinalizate: „Apelul are în vedere asigurarea finanțării pentru investiții din Regiunea Centru pentru care s-au încheiat contracte de finanțare prin PNRR/2023/C15/MEDU/I10 «Construirea și dezvoltarea unei rețele pilot de școli verzi», iar acestea nu au fost finalizate și pentru care contractul de finanțare în cadrul PNRR a încetat.”

Totodată, ghidul precizează că prezentul apel se adresează solicitanților care au avut proiecte contractate prin apelul PNRR menționat anterior și care nu au fost finalizate. În aceste condiții, considerăm că plafonul maxim eligibil trebuie corelat cu:

- valorile reale ale proiectelor contractate în cadrul PNRR;
- obligațiile tehnice privind standardele NZEB și „școală verde”;
- creșterile semnificative ale costurilor din construcții și echipamente;
- modificările legislative privind cota TVA aplicabilă față de momentul elaborării devizului inițial.

3. Impactul modificării cotei TVA și al creșterii costurilor

Devizul general aferent proiectului a fost întocmit în baza condițiilor economice și fiscal aplicabile la momentul depunerii proiectului în PNRR, utilizând cota de TVA existentă la acel moment. Între timp, cadrul fiscal s-a modificat, iar majorarea cotei TVA generează automat o creștere a valorii totale eligibile și neeligibile a investiției. În plus, proiectele de tip „școală verde” presupun:

- standarde ridicate de eficiență energetică;
- instalații complexe pentru reducerea consumului de energie;
- sisteme inteligente de management energetic;
- dotări digitale și tehnologice;
- utilizarea surselor regenerabile de energie;
- soluții de ventilație și recuperare de căldură;
- măsuri de accesibilizare și incluziune.

Aceste cerințe sunt prevăzute explicit în ghidul aflat în consultare publică.

În contextul actual al pieței construcțiilor, menținerea unui plafon valoric insuficient ar conduce la:

- imposibilitatea implementării integrale a investițiilor;
- reducerea calității tehnice a proiectelor;
- eliminarea unor componente esențiale pentru atingerea standardelor „școală verde”;
- imposibilitatea preluării efective a unor proiecte mature provenite din PNRR.

4. Argumente privind necesitatea corelării plafonului cu proiectele PNRR

Apelul 6.4 are un caracter particular, întrucât nu finanțează investiții noi conceptualizate de la zero, ci proiecte deja evaluate, contractate și validate anterior prin PNRR.

Prin urmare:

Având în vedere tipologia acestei acțiuni, respectiv asigurarea finanțării investițiilor din Regiunea Centru pentru care au fost încheiate contracte de finanțare în cadrul apelului PNRR/2023/C15/MEDU/I10 „Construirea și dezvoltarea unei rețele-pilot de școli verzi”, care nu au fost finalizate și pentru care contractele de finanțare din cadrul PNRR au încetat, precum și ținând cont de lista proiectelor care pot beneficia de finanțare și de valorile contractate la nivelul apelului PNRR, în vederea asigurării unei implementări cât mai eficiente a acestor proiecte, propunerea va fi acceptată. În consecință, valoarea maximă a unui proiect va fi corelată cu valoarea maximă a proiectelor contractate prin PNRR, respectiv **7 milioane euro**.

Propunere acceptată.

	<p>1. Valoarea investițiilor a fost deja fundamentată tehnic și economic; 2. Proiectele respectă standardele de „școală verde” și cerințele DNSH; 3. Documentațiile tehnico-economice au fost deja elaborate și asumate; 4. Reducerea artificială a valorii eligibile ar face imposibilă implementarea proiectelor în forma aprobată inițial. În cazul proiectului Comunei Hărman, valoarea totală de aproximativ 37 milioane lei reflectă necesarul real pentru realizarea unei infrastructuri educaționale moderne, eficiente energetic și conforme cu standardele europene privind școlile verzi.</p> <p>5. Propunere concretă Având în vedere cele prezentate, solicităm revizuirea valorii maxime eligibile a proiectelor astfel încât aceasta să permită finanțarea integrală a proiectelor preluate din PNRR, inclusiv actualizarea valorilor ca urmare a modificării cotei TVA și a ajustărilor de costuri.</p> <p>Considerăm că obiectivele apelului 6.4 pot fi atinse doar prin asigurarea unui cadru financiar realist și adaptat condițiilor actuale din piață. În lipsa unei majorări sau flexibilizări a valorii maxime eligibile, există riscul ca proiectele mature provenite din PNRR să nu poată fi implementate integral, ceea ce ar afecta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eficiența utilizării fondurilor europene; • continuitatea investițiilor publice; • accesul elevilor la infrastructură educațională modernă și sustenabilă. <p>Având în vedere că prezentul apel a fost conceput tocmai pentru continuarea investițiilor nefinalizate din PNRR, apreciem că valoarea maximă eligibilă trebuie corelată cu valorile reale ale acestor proiecte.</p>	
4	<p>Pag. 27, Subcapitolul 5.2.2. Activități eligibile, Secțiunea A. Activități aferente activității de bază, Punctul a) „Construirea/extinderea/reabilitarea/modernizarea și dotarea unităților de învățământ”, paragraful „Sunt finanțate activități care au în vedere”, cerința: „cel puțin 90% din costuri să asigure îmbunătățirea eficienței energetice” .</p> <p>Cerința: „cel puțin 90% din costuri să asigure îmbunătățirea eficienței energetice ”, nu precizează explicit dacă aceasta se aplică exclusiv investițiilor de renovare/modernizare energetică sau dacă se aplică și investițiilor privind construcția de clădiri noi.</p> <p>În cazul construcțiilor noi de școli verzi, investiția include în mod obligatoriu categorii de lucrări aferente arhitecturii, structurii de rezistență, funcționalităților educaționale, securității la incendiu, accesibilizării și instalațiilor necesare funcționării clădirii, care nu pot fi încadrate integral drept lucrări destinate exclusiv îmbunătățirii eficienței energetice.</p> <p>Propunere de reformulare: „cel puțin 90% din costuri trebuie să contribuie la îmbunătățirea eficienței energetice pentru investițiile de renovare/modernizare . ”</p> <p>Justificare Formularea actuală poate genera interpretări diferite în etapa de evaluare și implementare a proiectelor, întrucât apelul finanțează atât investiții de renovare/modernizare, cât și investiții privind construcția de școli verzi noi. În cazul construcțiilor noi, realizarea investiției presupune în mod obligatoriu executarea unor categorii de lucrări aferente arhitecturii, structurii de rezistență, funcționalităților educaționale, securității la incendiu, accesibilizării și instalațiilor necesare funcționării clădirii, care nu reprezintă exclusiv măsuri de eficiență energetică, dar sunt indispensabile realizării obiectivului de investiții.</p> <p>În forma actuală, cerința privind procentul de 90% poate conduce la interpretări neunitare privind structura costurilor eligibile aferente proiectelor de construcții noi.</p> <p>Clarificarea propusă ar contribui la aplicarea unitară a prevederilor ghidului și la evitarea unor interpretări diferite în cadrul procesului de evaluare a proiectelor.</p>	<p>Această acțiune are în vedere finanțarea proiectelor care au beneficiat de un contract de finanțare prin PNRR/2023/C15/MEDU/I10 „Construirea și dezvoltarea unei rețele-pilot de școli verzi.</p> <p>În consecință, sunt eligibile toate activitățile prevăzute în ghidul aferent aceluși apel, cu condiția încadrării acestora în cerințele și condițiile specifice ale PR Centru și ale FEDR.</p> <p>Se va ține cont de propunerea privind clarificarea activităților eligibile în cadrul ghidului solicitantului.</p> <p>Propunere acceptată.</p>
5	<p>Pag. 32, Subcapitolul 5.2.2. Activități eligibile, e. Activități de amenajări exterioare care contribuie la protecția mediului: e. Activități de amenajări exterioare care contribuie la protecția mediului (e.g. activități de colectare selectivă, activități de amenajare a spațiului verde). Acestea sunt plafonate la maxim 8% din totalul investiției pentru proiectele de reabilitare și 10% din totalul investiției pentru proiectele de construire școli verzi. În aceasta</p>	

<p>categorii de lucrari se vor include:▪ Amenajare traseu sportiv-aplicativ/de orientare turistică; grădini de legume/flori/plante aromatice etc.; locuri de joacă senzorial; foisoare/pergola de relaxare în aer liber; observatoare astronomice.▪ Alte lucrări pentru amenajări exterioare (trotuare de protecție, alei pietonale, platforme carosabile, spații verzi);Lucrări pentru amenajarea de „laboratoare de științele naturii” (in cazul proiectelor de reabilitare▪ Lucrări privind amenajare spații verzi, colectare selectivă. Pentru activitiatile incadrate la lit e) se va face un deviz pe obiect separat.</p> <p>Formularea aferentă activităților prevăzute la lit. e):„Activități de amenajări exterioare care contribuie la protecția mediului (...) plafonate la maxim 10% din totalul investiției pentru proiectele de construire școli verzi”, nu precizează explicit dacă în limita de 10% sunt incluse toate lucrările de amenajări exterioare aferente investiției sau exclusiv amenajările exterioare cu caracter de protecție a mediului și funcție educațională verde.În cazul proiectelor de construire școli verzi, investiția include în mod obligatoriu lucrări exterioare necesare funcționării și autorizării obiectivului de investiții, precum împrejurări, porți de acces, terenuri de sport exterioare, alei pietonale, platforme carosabile, trotuare de protecție, acces ISU, sistematizare verticală și alte lucrări de infrastructură exterioară obligatorii. Totodată, ghidul nu precizează modalitatea de justificare și încadrare a procentului de 10% în cadrul devizului general și al documentațiilor tehnico-economice (PT/SF), respectiv delimitarea dintre amenajările exterioare cu rol de protecția mediului și lucrările exterioare funcționale obligatorii aferente investiției.Propunere de clarificare/reformulare:„Limita de maxim 10% din totalul investiției se aplică exclusiv amenajărilor exterioare cu rol de protecție a mediului, educațional sau recreativ, precum grădini tematice, spații verzi educaționale, colectare selectivă, trasee tematice, foisoare, pergole, laboratoare exterioare și alte amenajări similare, fără a include lucrările exterioare funcționale obligatorii aferente obiectivului de investiții. De asemenea, se propune clarificarea modului de justificare a acestui procent în cadrul devizului general și al documentațiilor PT/SF.</p> <p>Justificare Formularea actuală poate genera interpretări diferite în etapa de evaluare și implementare a proiectelor privind încadrarea cheltuielilor aferente infrastructurii exterioare obligatorii în plafonul de 10% prevăzut pentru activitățile de amenajări exterioare care contribuie la protecția mediului.</p> <p>În cazul proiectelor de construire școli verzi, anumite lucrări exterioare sunt obligatorii pentru funcționarea, autorizarea și asigurarea condițiilor de siguranță și accesibilitate ale obiectivului de investiții, acestea neavând exclusiv rol de protecție a mediului.</p> <p>Lipsa unei delimitări clare între: - amenajările exterioare cu rol educațional/ecologic, și - infrastructura exterioară funcțională obligatorie,</p> <p>precum și lipsa unor precizări privind modalitatea de justificare a procentului în cadrul devizului general și al documentațiilor PT/SF, poate conduce la interpretări neunitare privind încadrarea cheltuielilor eligibile și aplicarea plafonului de 10%.</p> <p>Clarificarea propusă ar contribui la aplicarea unitară a prevederilor ghidului și la evitarea unor interpretări diferite în cadrul procesului de evaluare a proiectelor.</p>	<p>În versiunea actualizată a ghidului se va ține cont de aceasta propunere, í vor fi incluse informații mai clare și mai detaliate privind activitățile eligibile și modul de raportare al acestora. Totodată, vor fi incluse clarificări privind modul de justificare a procentului de 10%, respectiv 8% aferent activităților de amenajări exterioare, prin solicitarea de devize pe obiect distincte.</p> <p>Propunere acceptată.</p>
<p>6 Pag. 29, Subcapitolul 5.2.2. Activități eligibile, Lucrari de construire a scolilor verzi: Implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (de exemplu, achiziționarea, instalarea, întreținerea și exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior);</p> <p>Formularea: „Implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (de exemplu, achiziționarea, instalarea, întreținerea și exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior)”</p>	<p>În cadrul acestui apel sunt eligibile proiectele pentru care au fost încheiate contracte de finanțare în cadrul apelului PNRR/2023/C15/MEDU/I10 „Construirea și dezvoltarea unei rețele-pilot de școli verzi” și pentru care contractele de finanțare încheiate în cadrul PNRR au încetat.</p> <p>Astfel, în cadrul prezentului apel sunt eligibile lucrările prevăzute în contractele de finanțare menționate anterior, cu respectarea documentațiilor tehnico-economice și a documentelor anexate acestora. Toate documentațiile tehnico economice vor fi elaborate și avizate în conformitate cu prevederile legale aplicabile și cu cerințele specifice domeniului.</p> <p>În funcție de specificul fiecărui proiect (reabilitare/ modernizarea scoala sau construire scoala verde), pot fi incluse sisteme inteligente de management energetic și/sau sisteme de monitorizare. Aceste tipuri de investiții pot fi incluse in proiect si sunt eligibile, însă nu au caracter obligatoriu.</p>

<p>nu precizează explicit tipul sistemelor de management energetic acceptate în cadrul finanțării și nici funcționalitățile minime obligatorii ale acestora.</p> <p>Se propune clarificarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ce tipurilor de sisteme sunt considerate eligibile - funcții minime obligatorii pe care aceste sisteme trebuie să le asigure. <p>În acest sens, se solicită clarificarea dacă sistemele eligibile trebuie să asigure minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea consumurilor energetice; - controlul și optimizarea funcționării instalațiilor; - înregistrarea și raportarea consumurilor și parametrilor de funcționare; - posibilitatea analizării performanței energetice a clădirii. <p>Propunere de completare:</p> <p>„Sistemele de management energetic eligibile trebuie să permită minimum monitorizarea consumurilor energetice, controlul și optimizarea funcționării instalațiilor, precum și generarea de rapoarte privind consumurile și performanța energetică a clădirii.”</p> <p>Justificare</p> <p>Formularea actuală este una generală și poate conduce la interpretări diferite privind tipurile de sisteme de management energetic considerate eligibile și funcționalitățile minime necesare în cadrul proiectelor de construire școli verzi.</p> <p>În lipsa unor precizări clare privind cerințele minime tehnice și funcționale, există riscul unor abordări neunitare în etapa de evaluare a proiectelor și în procesul de implementare.</p> <p>Totodată, ghidul nu precizează explicit dacă sistemele propuse trebuie să asigure funcții minime precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea consumurilor energetice; - controlul și optimizarea funcționării instalațiilor; - înregistrarea și raportarea consumurilor; - analiza performanței energetice a clădirii. <p>Clarificarea acestor aspecte este necesară inclusiv pentru proiectele care au deja elaborate documentațiile tehnico-economice și proiectarea aferentă (SF/PT), în vederea corelării corespunzătoare a soluțiilor tehnice și a evitării unor interpretări diferite privind conformitatea investiției.</p> <p>Precizarea funcționalităților minime și a tipurilor de sisteme eligibile ar contribui la asigurarea unei abordări unitare în elaborarea, evaluarea și implementarea proiectelor.</p>	<p>Sistemele achiziționate vor respecta cerințele și specificațiile prevăzute în documentația tehnică aferentă fiecărui proiect.</p> <p>Având în vedere cele precizate mai sus, considerăm că nu este necesară includerea în ghidul solicitantului a unor cerințe tehnice și funcționale minime pentru acest tip de sisteme de management energetic.</p>
<p>7</p> <p>Pag. 36, Subcapitolul 3.3 Proiectare și inginerie, Sunt incluse cheltuielile pentru: cheltuieli necesare pentru actualizarea documentațiilor tehnice pentru introducerea de măsuri de imunizare la schimbări climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01).</p> <p>Formularea:</p> <p>„cheltuieli necesare pentru actualizarea documentațiilor tehnice pentru introducerea de măsuri de imunizare la schimbări climatice (...)”</p> <p>Nu precizează explicit care sunt măsurile minime de imunizare/adaptare la schimbările climatice ce trebuie integrate în cadrul proiectelor finanțate și nici nivelul de detaliu necesar pentru justificarea acestora în documentațiile tehnico-economice.</p>	<p>Conform cerințelor Programului Regiunea Centru, toate proiectele finanțate trebuie să includă măsuri de imunizare la schimbările climatice, în conformitate cu prevederile Comunicării Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021–2027 (2021/C 373/01).</p> <p>Astfel ca în PR Centru procesul de imunizare la schimbările climatice este realizată de inițiatorul proiectului fiind integrată în documentația tehnică aferentă proiectului, iar analiza măsurilor de atenuare la schimbările climatice și măsurile de adaptare la schimbările climatice se va face etapizat urmărind schema din metodologia privind abordarea procesului de imunizare la schimbările climatice, disponibilă spre consultare pe site-ul programului aici: https://www.regiocentru.ro/documente-utile/.</p> <p>Măsurile de imunizare la schimbările climatice vor fi stabilite în funcție de specificul fiecărui proiect. În consecință, nu se consideră necesară detalierea în cadrul ghidului a unor categorii suplimentare de măsuri sau a unor cerințe minime standardizate.</p> <p>Având în vedere cele prezentate mai sus, propunerea nu poate fi acceptată.</p>

Se propune clarificarea:

- tipurilor de măsuri de imunizare/adaptare considerate obligatorii sau recomandate pentru proiectele de construire școli verzi;
- modului de justificare și integrare a acestora în cadrul documentațiilor SF/PT;
- nivelului minim de analiză necesar pentru demonstrarea conformității cu cerințele privind imunizarea la schimbările climatice.

În acest sens, sesolicită clarificarea dacă măsurile de imunizare trebuie să vizeze minimum aspecte precum:

- gestionarea riscului de temperaturi extreme/caniculă;- protecția la precipitații abundente și gestionarea apelor pluviale;
- utilizarea infrastructurii verzi;- reducerea efectului de insulă de căldură;
- reziliența instalațiilor și echipamentelor la fenomene climatice extreme;
- utilizarea soluțiilor constructive și materialelor adaptate riscurilor climatice identificate.

Justificare

Formularea actuală este una generală și poate conduce la interpretări diferite privind tipurile de măsuri de imunizare la schimbările climatice care trebuie integrate în cadrul proiectelor și modul de justificare a acestora în documentațiile tehnico-economice.

În lipsa unor precizări clare privind cerințele minime aplicabile, există riscul unor abordări neunitare în elaborarea documentațiilor tehnice, în fundamentarea costurilor și în procesul de evaluare a proiectelor.

Clarificarea acestor aspecte este necesară inclusiv pentru proiectele care au deja elaborate documentațiile tehnico-economice și proiectarea aferentă (SF/PT), în vederea evaluării necesității actualizării soluțiilor tehnice și estimării corecte a cheltuielilor aferente.

Precizarea măsurilor minime de imunizare/adaptare la schimbările climatice și a modului de justificare a acestora ar contribui la asigurarea unei abordări unitare în elaborarea, evaluarea și implementarea proiectelor.